

Politika, praktična filozofija i svijet života

U povodu 80. obljetnice života Ante Pažanina

Uz temu

U naslovu tematskoga bloka istaknute su tri odrednice koje su u bitnome obilježile plodno filozofsko stvaralaštvo Ante Pažanina: *politika, praktična filozofija i svijet života*. Polazeći, s jedne strane, od Aristotelove koncepcije *praktične filozofije* i njezine obnove u suvremenim raspravama o normativnoj političkoj filozofiji, osobito u djelima Joachima Rittera i Hansa-Georga Gadamera, Pažanin je osobito naglašavao jedinstvo etike i politike. Takva praktična filozofija na tragu Aristotela, za razliku od metafizike novoga vijeka ili mitologije staroga vijeka, pomaže u istraživanju i razumijevanju konkretne povijesne situacije suvremenoga čovjeka. Naglasak je na »etičko-političkom djelovanju slobodnih građana u nacionalnim državama kao vrhunskim političkim zajednicama i u njihovim savezima te na pozitivnim rezultatima što su ih u svjetskoj povijesti razvili europski narodi upravo kao svojevrsnu europsku kulturu, filozofiju i znanost«.

S druge strane, razumijevanje svijeta života upućuje na duhovnu baštinu koju je Pažanin preuzeo od utemeljitelja fenomenološkog pokreta Edmunda Husserla, poglavito iz njegova promišljanja uzroka krize europskih znanosti i transcendentale fenomenologije. Pojam *svijeta života* kao »svijet kako se pojavljuje u svakodnevici«, kako je to izrazio Hans-Georg Gadamer, iskazuje temeljnu zadaću fenomenološke filozofije, preuzetu iz grčkih prauzora, prema kojoj ona iz prakse života mora izdvajati apriorne strukture i filozofijske zakonitosti našega bitka u svijetu i dovoditi ih do pojma.

Povezujući te dvije tradicije, Aristotelovu praktičnu filozofiju s Husserlovim fenomenologijskim promišljanjem svijeta života, Pažanin je u svojim djelima izložio osebujnu filozofiju koja zaslužuje pozornost, čije je dosege i uvide zacijelo potrebno vrednovati te nastaviti dalje istraživati.

U tematskom bloku objavljujemo dio priloga izlaganih na znanstvenom skupu posvećenom misaonim odrednicama kojima se bavio Ante Pažanin. Znanstveni skup i u okviru njega zasebni tematski okrugli stol posvećen Pažaninovu mišljenju i djelu zajednički su organizirali Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatsko filozofsko društvo u povodu Pažaninova 80. rođendana.

Veći dio svojega radnog vijeka Pažanin je djelovao kao profesor na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, a zaslužan je i u radu Hrvatskoga filozofskog društva kao član od osnivanja 1957. te predsjednik od 1993. do 1995.

Znanstveni je skup održan u dvorani Fakulteta političkih znanosti u petak i subotu, 21. i 22. svibnja 2010. Organizator znanstvenoga skupa bio je Enes Kulenović s Fakulteta političkih znanosti, a voditelj je okrugloga stola, posvećena djelu Ante Pažanina, bio pisac ovih redaka. Dio tekstova sa znanstvenoga skupa objavljen je u časopisu *Politička misao*, a dio se donosi u ovom tematskom bloku.

Pavo Barišić